

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1254/22-J

Název	Základní škola T. G. Masaryka Třebíč, Komenského náměstí 61/6
Sídlo	Komenského náměstí 61/6, 674 01 Třebíč
E-mail	hlavka@zstgmtrebic.cz
IČO	60 418 613
Identifikátor	600 122 174
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Hlávka
Zřizovatel	Město Třebíč
Místo inspekční činnosti	Komenského náměstí 61/6 a Masarykovo náměstí 12, Třebíč
Termín inspekční činnosti	14. a 17. – 19. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola T. G. Masaryka Třebíč, Komenského náměstí 61/6 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Škola se profiluje zaměřením některých tříd na rozšířenou výuku matematiky a přírodovědných předmětů a dále tělesné výchovy se zaměřením na lední hokej a volejbal chlapců i dívek.

K termínu inspekční činnosti se vzdělávalo v 25 třídách 562 žáků. Škola identifikuje 57 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 46 žáků s odlišným mateřským jazykem. Zájmové vzdělávání bylo poskytováno v pěti odděleních školní družiny 136 účastníkům, z nichž jeden využíval podpory asistenta pedagoga.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel v rámci koncepčních záměrů rozvoje školy vycházel z podrobné SWOT analýzy výchozího stavu a promyšleně stanovených cílů. Konkrétně formuluje úkoly v jednotlivých oblastech ve vztahu k partnerům školy (např. zřizovatel, sportovní kluby, pedagogický sbor, Městské kulturní středisko Třebíč, zákonní zástupci žáků). V ročních plánech jsou cíle ještě zpřesněny a specifikovány. Vždy jsou projednány s pedagogy a seznámení s nimi jsou zřizovatel, školská rada a sdružení rodičů a přátel školy.

V době od poslední inspekce se ve spolupráci se zřizovatelem a školskou radou již řediteli podařilo dokončit řadu rozsáhlých záměrů. Zvýšila se efektivita řízení organizace a komunikace se zákonnými zástupci žáků (např. elektronické žákovské knížky, on-line výuka pro dlouhodobě nepřítomné žáky). Dlouhodobou a systematickou péčí o pracovníky školy se řediteli daří vytvářet velmi dobré vzájemné vztahy mezi účastníky vzdělávání. Dosud se však řediteli nepodařilo zajistit bezbariérovost celé školy, což je dlouhodobě řešeno se zřizovatelem.

Systém delegování kompetencí je funkční. K účelnému řízení přispívají pravidelné a operativní porady pedagogických i nepedagogických pracovníků. Přínosný je zavedený systém osobních konzultací ředitele se všemi pedagogy. Vyučující jsou tak promyšleně vedeni k formulování cílů svého dalšího profesního rozvoje. Ve škole účelně pracují metodické orgány. K úpravám vzdělávacích obsahů napříč všemi předměty jsou promyšleně přijímána konkrétní opatření. Významným zdrojem inspirace jsou dlouhodobě prováděné vzájemné hospitace pedagogů. Jsou koordinovány a běžně se konaly i v době on-line výuky.

Absence důslednějšího metodického vedení pedagogů ředitelem se však při inspekční činnosti projevila v méně účinném uplatňování vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. Chybí důslednější práce pedagogů se stanovováním vzdělávacích cílů, která by se efektivně projevovala v závěrech odučených hodin, popř. blocích hodin.

Pedagogický sbor školy je kvalifikovaný a ustálený. Věková struktura je vyrovnaná, čímž dochází k účelnému předávání zkušeností. Oporu začínajícím učitelům do tří let praxe poskytují zkušení pedagogové. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno především do oblastí jejich osobnostního a sociálního rozvoje, což se kladně projevovalo v navštívených hodinách. Mezipředmětové vztahy se daří promyšleně posilovat tandemovou výukou pedagogů českého jazyka, matematiky, cizích jazyků a tělesné výchovy.

Škola sídlí v rozsáhlém a velmi dobře udržovaném areálu. Promyšlené stavební úpravy vhodně zajišťují podmínky profilace školy a podporu projektového vyučování. K výzdobě všech učeben a společných prostor jsou využity práce žáků, což působí nejen esteticky podnětně, ale přináší pro ně i motivační efekt.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka na 1. stupni probíhala v příjemné pracovní atmosféře. Žáci byli velice zdařile aktivizováni. V převážné části hodin byla využívána účelná frontální výuka vhodně doplněná řízeným rozhovorem. V části hodin byla zaznamenána práce ve dvojici a skupinová práce. V některých hodinách byly funkčně využívány pomůcky ke zpestření výuky. V průběhu hodin docházelo k efektivnímu poskytování průběžné zpětné vazby žákům. V části hodin docházelo k podpoře kritického myšlení žáků a k účelnému rozvoji čtenářské gramotnosti.

Byla sledována funkční spolupráce asistentky pedagoga s pedagožkou, kdy docházelo k efektivnímu propojení činností, jež byly přínosné nejen pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i pro jeho spolužáky. V předmětech výchovného zaměření docházelo k pestrému střídání činností a zařazení vhodně zvolených motivačních prvků. Docházelo k naplnění cílů hodin efektivně začleněnými metodami a formami práce.

Minimálně však byla zaznamenána práce s digitálními technologiemi, která by zvýšila názornost výuky. Rovněž téměř nedocházelo k diferenciaci činností a k funkčnímu zařazení mezipředmětových vztahů. Závěry hodin často neobsahovaly účinné poskytnutí zpětné vazby dosažení cíle pedagogům, ani žákům.

Vyučující na 2. stupni vždy spojovali důsledné plnění úkolů s taktickým pedagogickým přístupem. Výsledkem byla příznivá pracovní atmosféra, která podněcovala k učení a u žáků podporovala rozvoj jejich zdravého sebevědomí. Žáci projevovali dobré pracovní návyky a pohotově reagovali na pokyny vyučujících.

Převažující frontální výuka byla doplňována většinou samostatnou prací. Pouze občas byli žáci vedeni k činnostem vedoucí k jejich vzájemné kooperaci. Vyučující při prezentačních výstupech žáků vždy věnovali pozornost jazykové kultuře jejich ústního projevu i rozvoji řečových dovedností. Pro naplnění cílů hodin však byla slabou stránkou malá pestrost zvolených metod a forem vzdělávání.

Méně úspěšní byli vyučující při práci s výukovými cíli. Často byli žáci pouze seznámeni s předpokládaným průběhem hodiny. Konkrétní formulace cíle většinou chyběla, což se negativně projevilo i v závěru vyučovacích hodin. Při sporadickém hodnocení dosažení cíle hodiny žáci postrádali oporu v posouzení jeho dosažení a soustředili se spíše na svůj celkový přístup k práci. Vyučující tak v dostatečné míře nevedou žáky k posouzení kvality vlastního výkonu, ani k hodnocení práce svých vrstevníků podle předem daných kritérií.

Vzhledem k nejčastěji volené formě společné kontroly uložených úkolů byli všichni žáci nuceni pracovat takovým tempem práce, které vyhovovalo většině. K žákům, jejichž speciální vzdělávací potřeby vyžadovaly delší čas na splnění úkolů nebo úpravu zadání, většinou přistupovali pedagogové se znalostí jejich aktuálních možností.

Méně efektivní byl také přístup pedagogů k pohotovějším žákům. Většinou museli čekat, až úkoly dokončí ostatní. Jen výjimečně byla zadání účelně diferencovaná s ohledem na konkrétní žáky.

Zájmové vzdělávání ve školní družině poskytuje účastníkům smysluplné trávení volného času. Zvolené formy práce obsahovaly mimo jiné i daltonské prvky, které byly pestré. Zvolené aktivity účelně poskytovaly účastníkům prostor k jejich seberealizaci a relaxaci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků jsou sledovány a průběžně hodnoceny na pedagogických radách, předmětových komisích a dále je nastaven elektronický systém sdílení informací. Škola má nastavený interní systém testování v 6. ročníku, kdy dochází na začátku školního roku k zadání srovnávacích testů. K profilaci žáků jsou využívány od 7. ročníku volitelné předměty. Ve 2. pololetí školního roku jsou žáci 9. ročníků účelně připravováni k přijímacím zkouškám. Ve školním roce 2021/2022 absolvovalo povinnou školní docházku 86 žáků, z nichž 70 odešlo studovat střední školy zakončené maturitní zkouškou.

Nadání žáků je podporováno jejich umístěním do tříd s rozšířenou výukou matematiky, přírodních věd a tělesné výchovy. Pro přijetí do těchto tříd jsou stanovena kritéria, samozřejmostí je sledování školního prospěchu, jenž je jednou ze základních podmínek vzdělávání v těchto třídách. Žáci školy se pravidelně účastní soutěží. Mezi významné úspěchy patří například 1. místo v krajském kole ve skoku dalekém v roce 2019 či 1. místo ve II. kategorii literární soutěže Mladý spisovatel v roce 2020.

Výsledky vzdělávání ve školní družině odpovídají stanoveným cílům a individuálním možnostem účastníků. Jejich práce a výsledky jsou průběžně motivačně hodnoceny. Toto hodnocení má často formativní charakter a podporuje další efektivní vzdělávání. Výsledky žáků ve školní družině jsou školou systematicky sledovány.

Efektivní nastavení školního poradenského pracoviště se projevilo ve funkčním sdílení informací mezi pedagogy. Pedagogové byli seznámeni s plány pedagogické podpory, individuálními vzdělávacími plány apod. Ne vždy se však tato skutečnost projevila ve formě diferenciací činností ve výuce. Podpůrná opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou pravidelně konzultována se školskými poradenskými zařízeními, efektivita těchto opatření je periodicky vyhodnocována. V předchozích letech byly řešeny případy šikany, kyberšikany a záškoláctví, k nimž škola přijala opatření a sleduje jejich účinnost. V rámci prevence rizikových jevů jsou pořádány preventivní programy a přednášky. Pravidelně jsou pořádány adaptační kurzy v 6. ročníku, dále je zařazen projekt „Seznamujeme se, poznáváme se“, jenž se prolíná i do výuky. Škola účelně spolupracuje s Policií ČR, integrovaným záchranným systémem či s komunitním centrem. Kariérní poradenství je organizováno obvyklou spoluprací s úřadem práce a středními školami.

Zajištění stanovených vzdělávacích a výchovných cílů účelně napomáhají fungující vztahy se zřizovatelem i školskou radou. S ohledem na své zaměření je rozsáhlá a efektivní spolupráce se sportovními kluby (Hokejový klub SKHS Třebíč a Volejbalový klub Třebíč). Škola již dlouhodobě spolupracuje s organizací Člověk v tísni, která prostřednictvím výukových aktivit přináší do školy témata a konkrétní příběhy, se kterými žáci zdařile pracují ve výuce. V rámci projektu Zdravá škola je účelná spolupráce s Městskou policií Třebíč, doplněnou praktickým výcvikem sebeobrany při napadení.

Dlouhodobá kvalitní a přínosná je spolupráce se školskou radou a Sdružením rodičů a přátel školy při ZŠ TGM Třebíč (např. podpora sociálně slabších žáků, oceňování mimořádných výkonů žáků a pomoc škole při organizování sportovních, společenských a vědomostních akcí). Spolupráce s nimi vede k účelné podpoře školních aktivit a účelně napomáhá bezproblémovému přenosu informací mezi školou a zákonnými zástupci žáků.

Žákovský parlament se aktivně podílí a má zodpovědnost za realizaci jím navrhovaných zlepšení chodu školy. Je promyšleně podporován vedením a účelně zastupuje školu v městském žákovském parlamentu, což se pozitivně projevuje i ve finančních podporách na žákovské projekty od vedení města.

Závěry

Vývoj školy

- Zkvalitnění materiálních podmínek se pozitivně promítá do kvality a organizace výchovně vzdělávací práce školy.
- Systematický a dlouhodobý výběr nových pedagogických pracovníků.

Silné stránky

- Účinný demokratický styl řízení je patrný ve vzájemné kooperaci všech aktérů.
- Promyšlenou péčí o pracovníky školy se řediteli daří vytvářet dobré vzájemné vztahy mezi aktéry vzdělávání, s pozitivním dopadem na jeho průběh.
- Důsledné vedení žáků k dodržování dohodnutých pravidel vzájemných vztahů.
- Příznivá a podnětná edukační atmosféra při výuce.
- Pořádání pro žáky každoročního letního tábora ve vlastním středisku Budíkovice, který účelně napomáhá jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Pro naplnění cílů vyučovacích hodin malá pestrost zvolených metod a forem vzdělávání a nízká míra diferenciací učiva podle možností a schopností jednotlivých žáků.
- V převážné části hospitovaných hodin absence efektivního zhodnocení vyučujícím a nevytváření vhodných příležitostí pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Metodické vedení zaměřit na využívání širšího spektra výchovně vzdělávacích strategií a více diferencovat učivo podle možností a schopností jednotlivých žáků.
- Efektivní vyhodnocování dosažení vzdělávacího cíle či práce žáků a vytváření vhodných příležitostí pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program základní školy, ze dne 1. 9. 2007, včetně 16 dodatků
2. Školní vzdělávací program školní družiny, ze dne 1. 9. 2022
3. Organizační řád školy, ze dne 4. 9. 2020

4. Zápisy z pedagogických rad, školní rok 2022/2023
5. Plán kontrolní a hospitační činnosti, ze dne 1. 9. 2022
6. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2022/2023
7. Plán práce, školní roky 2022/2023 až 2023/2024, ze dne 15. 8. 2022
8. Učební plány, školní rok 2022/2023
9. Povolení výjimky z nejnižšího počtu žáků ve třídách základní školy, ze dne 17. 6. 2022
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023, ze dne 1. 9. 2022
11. Přehled vzdělávání v roce 2021, bez data vyhotovení
12. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2021 – vyhodnocení, bez data vyhotovení
13. Zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2022/2023
14. Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2022/2023
15. Dokumentace školního poradenského pracoviště
16. Doporučení školního poradenského pracoviště
17. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023, ze dne 15. 9. 2022
18. Plán školního poradenského pracoviště, ze dne 1. 9. 2022
19. Individuální vzdělávací plány
20. Plány pedagogické podpory
21. Záznamy o jednání s žáky a zákonnými zástupci žáků ve školním roce 2021/2022
22. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2020/2021, ze dne 9. 10. 2021
23. Přehledy docházky, školní rok 2022/2023
24. Školní matrika v elektronické podobě
25. Rozvrhly žáků a učitelů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Marie Jadrná, školní inspektorka

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

Mgr. Vladan Urbánek, školní inspektor

Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.